herpy

VARANER

Varanus storri

En liten, rask og bakkelevende dvergvaran fra Queensland i Australia, som blir omtrent 30 cm og lever av insekter. Den krever et langt, varmt terrarium med dypt substrat å grave i, UVB og skjul under steiner, og den er et dyr for observasjon, ikke for daglig håndtering. Dyrene kan bli minst 12 år.

Familie: Varanidae Engelsk: Storr's Monitor Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**25-33 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**12 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende og gravende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**80 × 50 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Varmeplass	**45 °C**
Temperatur, natt	**20-23 °C**
Luftfuktighet	**50-60 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 3
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**2-6 egg**
Inkubasjon	**100 dager** ved 28-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Varanus storri er en liten, bakkelevende varan i underslekten *Odatria*, de såkalte dvergvaranene. Den ble beskrevet i 1966 av Robert Mertens og er oppkalt etter den australske herpetologen Glen M. Storr (1921-1990). Den har en forholdsvis kort hale med kraftige, tornete skjell på oversiden, og tegningen er jevn uten tydelige øyeflekker. Arten regnes for nærmest beslektet med *Varanus primordius* og *Varanus acanthurus*.

Voksne dyr blir typisk omtrent 30 cm inkludert hale, og den opprinnelige beskrivelsen oppgir en samlet lengde på høyst 33 cm. En større form på omtrent 40 cm er også omtalt, men det er uklart om den hører til *V. storri* eller til *Varanus ocreatus*, som tidligere ble regnet som en underart (*V. s. ocreatus*) og i dag er en selvstendig art. Vekten er ikke dokumentert. Eldre stellopplysninger skiller ikke mellom de to artene, så kjenn dyrenes opprinnelse, og ikke bland linjer.

Arten er rask, våken og aktiv i dagtimene. Den bruker tungen hele tiden til å undersøke omgivelsene og markerer territoriet sitt ved å gni kloakken mot underlaget. En ny artsfelle i terrariet oppdages med en gang. Den er dermed et dyr som er spennende å se på, men som ikke egner seg til å tas opp daglig.

Forpliktelsen er lang: *V. storri* tar langt mindre plass enn de store varanene, men krever likevel et langt terrarium på minst 80 cm, kraftig varme og UVB, ukentlig fôring med levende insekter og et dyr som skal stelles i minst 12 år. Det er ikke et nybegynnerdyr. Alle dyr i handelen stammer fra oppdrett i fangenskap. Det er en fordel for helsen.

Les mer: Lys og UVB

Utbredelse og leveområde

Varanus storri finnes bare i Australia, i det nordlige og sentrale Queensland. Typelokaliteten er Charters Towers. Bestandene i Northern Territory og Western Australia, som tidligere ble regnet som underarten *V. s. ocreatus*, regnes nå som en selvstendig art, *Varanus ocreatus*.

Den innførte, giftige *Rhinella marina* antas å ha rammet bestanden hardt i deler av Queensland, men arten står som livskraftig (LC) på IUCNs rødliste.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Varanus storri lever på tørt land: i halvørken og åpen, tørr skog, ofte under steiner og langs tørre vassdrag. Den bruker sprekker, hulrom og hull i bakken som skjul og går under steiner når det blir for varmt eller kaldt.

Klimaet er varmt med en tydelig tørketid. Dyret er dagaktivt og skifter mellom solrike flekker og skygge for å holde kroppstemperaturen. Det er denne atferden man skal gi mulighet for i terrariet: et varmt sted i fullt lys, et kjølig sted og et fuktig skjul der jorda ikke er helt tørr. Luftfuktigheten i naturen er ikke dokumentert i detalj.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr skal ha et terrarium på minst 80 × 50 × 60 cm (lengde × bredde × høyde), og et større er bedre. Arten lever på bakken, så gulvarealet teller mer enn høyden. Som tommelfingerregel for bakkelevende varaner bør terrariet være minst fem ganger så langt og to ganger så bredt og høyt som dyrets snuteloakklengde, og det målet overgås klart av de 80 cm. Voksne dyr holdes enkeltvis eller som et fast par (se Atferd). Unger biter hverandre og kan slå hverandre i hjel, så de må oppdrettes hver for seg, og en ny artsfelle som settes inn, blir straks oppdaget og forfulgt.

Som bunn fungerer en sand-leirblanding som er dyp nok til at dyret kan grave. Velg støvfri sand, som ikke trenger å steriliseres. Bygg en bakvegg av flamingo og epoxy drysset med sand, eller av kork, som dyret kan klatre opp langs, og legg flate steiner og korkrør som skjul i flere høyder. Ett av skjulene må være fuktig, for eksempel en liten kasse med lett fuktig sand eller sphagnum, slik at det finnes et sted med høyere fuktighet. Levende planter overlever sjelden, fordi dyret graver dem opp, og kunstige planter må ikke kunne svelges.

Varmekilder må være skjermet, slik at dyret ikke kan røre pærer og brenne seg. Varmen skal bare dekke den ene halvdelen av terrariet, slik at den andre halvdelen forblir kjølig. Lokket må være tett, for arten er rask og slipper lett ut. Under en kjølig periode kan et mindre terrarium brukes, og ungdyr kan i begynnelsen holdes i et mindre, slik at de lett finner maten og vannet.

TEMPERATUR

Det må være en stor temperaturgradient, slik at dyret selv kan velge. Opplysningene for gradienten går fra omtrent 24 °C i den kjølige enden til omtrent 45 °C på solplassen. Det er overflatetemperatur på solplassen, målt med et IR-termometer, ikke lufttemperatur. Tallet for bakgrunnen om dagen, 24-30 °C, er en tilnærming: den øvre delen er lånt fra en annen dvergvaran. Nattemperaturen er 20-23 °C.

Gi en kjølig periode på omtrent to måneder med kortere belysning og mindre bruk av solplassen. Det synkroniserer kjønnssyklusen og hører med til avl. En egentlig vinterhvile uten lys og varme anbefales ikke for varaner. Mål temperaturen flere steder med et digitalt termometer. Søker dyret skjul hele dagen eller slutter å spise, så sjekk gradienten.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten i terrariet er moderat, omtrent 50-60 %. Selve terrariet skal være forholdsvis tørt, men dyret må ha minst ett sted med fuktig substrat som det kan søke inn i, for eksempel under en stein eller i en kasse med lett fuktig sand. Ikke spray hele terrariet.

En vannskål med friskt vann skal alltid stå fremme og skiftes ofte, også under en kjølig periode.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og avhengig av sterkt lys og UVB. Bruk dagslysrør eller LED-lys, kombinert med en kraftig lyskilde med UVB, for eksempel en kvikksølvdamplampe eller en metallhalogenlampe, som gir både varme og UV. UV-lyset må ha direkte tilgang til dyret, uten glass imellom, fordi glass stopper UV. Svakt lys og vanlige lysstoffrør er ikke nok og gir raskt helseproblemer.

UVB-anbefalingen er Ferguson-sone 3, som er den vanlige for dagaktive, solelskende arter. Sonen er ikke oppgitt for akkurat denne arten. Ha lyset på 10-12 timer om dagen og kortere i den kjølige perioden, gjerne styrt av en tidsbryter.

FÔRING

V. storri lever mest av insekter og andre virvelløse dyr. Gi siriss, gresshopper, kakerlakker og larver av kjempemelorm, i den størrelsen dyret lett kan fange. Nyfødte mus kan gis en gang iblant som variasjon, men arten har ikke bruk for gnagere, og for mye fett gjør den overvektig. Fedme er et kjent problem hos dvergvaraner, så voksne dyr må ikke overfôres.

Pudre fôret med et mineral- og vitamintilskudd med kalk og D3, fordi fôr i fangenskap mangler den balansen dyret får i naturen. Gi ikke mer enn dyret spiser opp, for siriss og kakerlakker gjemmer seg i innredningen og kan plage dyret når det sover. Presise mengder og hyppighet er ikke dokumentert for arten; et rimelig utgangspunkt er små insekter nesten daglig til unger og et par fôringer i uken til voksne.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

V. storri er rask og våken. Den er liten, og bitt fra et dyr på 30 cm er ikke alvorlige som fra de store varanene, men de skarpe klørne og de spisse tennene kan gi sår som må rengjøres grundig. Alvorlige skader er ikke dokumentert for arten, og halesvingning er ikke beskrevet.

Dyret venner seg til deg ved at hånden alltid kommer rolig inn fra siden og aldri griper ovenfra, og ved at du lar det venne seg til deg over lang tid. Det er likevel en art for observasjon og ikke for daglig håndtering. Hold håndteringen kort. Krypdyr bærer ofte salmonella: vask hendene etter hvert besøk i terrariet og etter fôringen, og la ikke dyret gå fritt på kjøkkenbenker.

Opplysningene varierer om samhold: arten er blitt anbefalt holdt enkeltvis og bare satt sammen i parringstiden, fordi dyrene lett slåss, men det finnes også gode erfaringer med faste par og små grupper der det ikke kommer nye dyr til. Kamper oppstår særlig når et nytt dyr settes inn i en etablert gruppe. Det sikre valget er ett dyr per terrarium eller et fast par i et romslig terrarium som holdes under oppsyn.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnet er nesten umulig å se utenpå hos varaner. Hunnen har en hemiclitoris som ligner hannens hemipenislomme, så sondering fungerer ikke. Sikker kjønnsbestemmelse krever endoskopi hos en veterinær med erfaring på krypdyr. Alder og vekt for avl er ikke dokumentert, men dyrene bør være voksne og i god hold før de settes sammen.

PARRING

Sett paret sammen etter en kjølig periode på omtrent to måneder med kortere belysning og mindre varme, og hev så temperaturen og lyset gradvis. Hold øye med dyrene, for arten biter, og fjern hannen hvis hunnen blir hardt presset. Hanner må ikke settes sammen. Perioder med adskillelse på fire uker til tre måneder kan gjentas flere ganger i året og kan synkronisere dyrene.

Tiden fra siste parring til egglegging er hos de fleste varaner fire til åtte uker. Etter parringen bør hannen tas ut.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen kan legge flere kull i løpet av et år, hver gang 2-6 egg. Antall kull per år er ikke dokumentert. Gi henne en eggleggingskasse med lett fuktig sand-jordblanding som er lystett og kan nås ovenfra. Hun graver ofte prøvehull i dagene før og spiser ikke rett før hun legger. Gi henne mat og vann rett etter leggingen, for hun er utmattet.

Varer leggingen uvanlig lenge, eller graver hun lenge og stopper så helt, må en veterinær kontaktes. Det kan være tegn på eggbinding. Hannen skal ikke gå sammen med hunnen når hun er nær ved å legge, for han kan spise eggene.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

INKUBASJON

Ta eggene ut rett etter leggingen, for varaner spiser gjerne egg. Merk oversiden med blyant og vend dem ikke. Legg dem i en boks med perlitt eller vermikulitt eller helt uten substrat. Arten bør ikke inkuberes for fuktig.

Temperaturen er 28-29 °C, og eggene klekkes etter omtrent 100 dager. Substratet må være fuktig nok til at eggene ikke tørker ut, men unngå vann på selve egget. Svetter et egg, slik at det siver vann ut av det, kan et lite snitt i oversiden lette trykket på fosteret. Egg som er forsinket, men fortsatt ser friske ut, skal ikke åpnes, for ungen er ofte ikke ferdig utviklet og overlever sjelden.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er raske og aktive fra de første timene. Sett hver unge i sitt eget lille terrarium, for de biter hverandre og kan slå hverandre i hjel. Innredningen tilsvarer de voksnes, bare mindre, med en liten vannskål og skjul under steiner. Sørg for at skjulene er sikret, slik at steiner ikke kan velte ned over dyret.

Gi små insekter, for eksempel små siriss, pudret med kalk og D3. Overskytende insekter må fjernes, fordi de kan skade en sovende unge. Mål og veg ungene ved klekking og senere jevnlig.

Helse og vanlige feil

Dyrene i handelen er normalt oppdrettet, noe som gir færre parasitter og mindre stress enn viltfangede dyr. Sett likevel et nytt dyr i karantene i minst seks uker, og la en veterinær med erfaring på krypdyr undersøke avføringen for parasitter. Gi aldri medisin uten veterinærens anvisning.

Typiske feil i stellet:

- Fedme ved overfôring, særlig hvis det gis mus.
- Mangel på UVB og kalk, som gir bløte knokler og skjelvinger. Direkte UV uten glass og kalk med D3 på fôret forebygger det.
- Brannskader fra uskjermede lamper.
- Stress og bittskader når dyr holdes sammen eller får en ny artsfelle.
- Eggbinding hos hunner som ikke har en passende eggleggingskasse.

Oppsøk veterinær hvis dyret ikke vil spise eller går ned i vekt, hvis en hunn går lenge med egg uten å legge dem, eller hvis dyret har bittskader.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.